

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **Ing. M. L.,** zast. Mgr. Ing. Jindřiškou Jirákovou, advokátkou, se sídlem Smetanovo náměstí 279, Havlíčkův Brod, proti žalovanému: **Zeměměřický a katastrální inspektorát v Brně,** se sídlem Moravské náměstí 1/1, Brno, **za účasti osoby zúčastněné na řízení:** Ing. M. S., v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 1. 11. 2017, č. j. 31 A 19/2016 – 94,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

III. Osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Kasační stížností se žalobce (dále „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 7. 2015, sp. zn. ZKI BR-O-74/583/2015; tímto bylo zamítnuto odvolání stěžovatele proti rozhodnutí Katastrálního úřadu pro Vysočinu, Katastrální pracoviště Havlíčkův Brod (dále jen „katastrální úřad“), ze dne 27. 4. 2015, sp. zn. OR-157/2015-601/9, ve věci neprovedení zápisu věcného břemene podle smlouvy trhové ze dne 12. 11. 1930 k pozemku parc. č. X v katastrálním území H. Č. do katastru nemovitostí.

[2] Stěžovatel v žalobě činil sporným, zda mělo být v rámci obnovy katastrálního operátu zapsáno v katastru nemovitostí věcné břemeno v podobě služebnosti zatěžující pozemek parc. č. X, katastrální území H. Č., a to na základě zápisu v pozemkové knize katastrálního území D. v knihovní vložce č. X a smlouvy trhové ze dne 12. 11. 1930, knihované pod č. d. X. Stěžovatel údaje obsažené v obnoveném katastrálním operátu

katastrálního území H. Č. považoval za nesprávné z důvodu absence zápisu práva plynoucího z věcného břemene.

[3] Krajský soud se zabýval tím, zda došlo při této obnově k chybě, resp. zda se v daném případě jednalo o chybu, kterou je možno napravit v řízení ve věci námitky proti obsahu obnoveného katastrálního operátu dle § 45 odst. 3 katastrálního zákona za použití § 36 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona. Odkázal v tomto směru na četnou judikaturu Nejvyššího správního soudu, ze které vyplývá, že opravou chyby se neupravují ani vlastnické, ani jiné vztahy k nemovitostem, a tudíž se jí nezakládají, nemění, neruší ani závazně neurčují žádná práva a povinnosti. Krajský soud konstatoval, že obnova katastrální operátu dle § 45 katastrálního zákona a oprava chyb v katastrálním operátu dle § 36 katastrálního zákona mají evidenční účel a nedochází při nich k odstraňování sporů ohledně existence či neexistence práv a povinností váznoucích na evidovaných nemovitých věcech. V daném případě žalobní námitka směřovala k nedostatku zápisu práva z věcného břemene, tedy chyby, která vznikla právě při přenášení historických záznamů vedených v pozemkových knihách do evidence nemovitostí. Dle krajského soudu základem pro zápis práv do evidence nemovitostí spojených s pozemkem parc. č. X v katastrálním území H. Č. (původně č. kat. X v katastrálním území D.) bylo rozhodnutí Státního notářství v Havlíčkově Brodě ve věci dědictví po V. J. ze dne 20. 9. 1965, čj. D 546/1965, kde je stanoveno, že „*vl. Č. 8, 134 se uzavírají a současně převádí ve vl č. 8 zajištěná pod C 165 pohledávka fin. Odboru ONV Havl. Brod z roku 1957 za nedoplatek na zeměd. dani v částce 2.550 Kč s přísl. Jiné závady se nepřevádějí.*“ V daném rozhodnutí není zmíněno věcné břemeno, které bylo vedeno v pozemkové knize na základě Smlouvy trhové ze dne 12. 11. 1930, jak vyplývá z výpisu č. PU 883/2002 z uzavřené pozemkové knihy, knihovní vložka č. X, katastrální území D. Jelikož v rámci první etapy zápisu právních vztahů do evidence nemovitostí nebyly podkladem pro zápis právních vztahů údaje v pozemkových knihách, orgán geodézie se dle platné a účinné právní úpravy řídil údaji v rozhodnutí státního notářství v dědickém řízení. Krajský soud konstatoval, že je třeba přistupovat k hodnocení otázky, zda v projednávané věci došlo ke zřejmému omylu při vedení a obnově katastru ve smyslu § 36 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona (§ 8 odst. 1 písm. a) dřívějšího katastrálního zákona) s vědomím diskontinuity zápisů v období let 1951 – 1964 a procesu zakládání evidence nemovitostí od roku 1964; odkázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2013, č. j. 1 As 22/2013 – 26, dle kterého „*požadavek zřejmosti omylu navíc značí, že by se mělo jednat o omyl jednoznačně zjistitelný; katastrální úřad tedy nemůže přistoupit k opravě chyby, která je nejasná nebo sporná (například v důsledku protichůdných listin či jiných okolností)… Z rozporu mezi zápisem v pozemkové knize (a listinou jej potvrzující) a zápisem v katastru nemovitostí, proto nelze bez dalšího dovozovat zřejmý omyl při obnově a vedení katastru nemovitostí ve smyslu § 8 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona.*“ V druhé etapě zápisu právních vztahů do evidence nemovitostí od roku 1967 měly být postupně zapsány právní vztahy v evidenci nemovitostí ještě nevyznačené. Nově zavedená evidence nemovitostí přitom nemohla jen jednoduše převzít zápisy z veřejných knih, z pozemkového katastru a dalších veřejných seznamů, neboť vlastnické a jiné právní vztahy v polovině šedesátých let jim v důsledku přerušení kontinuity zápisů od roku 1951 nemusely odpovídat; krajský soud odkázal na vyhlášku č. 23/1964 Sb., která v § 4 odst. 2 stanovila, že pro zápis právních vztahů o nemovitostech bude podpůrně použito zápisů v dosavadních pozemkových knihách, železničních knihách, v jednotné evidenci půdy a v bývalém pozemkovém katastru; orgány geodézie zapíší do evidence nemovitostí toho, kdo podle výsledku šetření je oprávněným nebo

povinným.; dále zmínil i důvodovou zprávu k zákonu o evidenci nemovitostí, v níž se v tomto směru uvádí: „*Ani v těchto případech orgán geodézie nerozhoduje. Bude věcí občana nebo organizace, aby se domohl svého práva u soudu nebo hospodářské arbitráže, a podle pravomocného rozhodnutí soudu nebo hospodářské arbitráže opraví pak orgán geodézie zápis*“. Krajský soud k tvrzení stěžovatele o existenci věcného břemene uvedl, že katastrální úřad není oprávněn zjišťovat, zda právo plynoucí z věcného břemene ještě existuje (např. zda bylo po celou dobu vykonáváno či zda je zde faktická nemožnost výkonu práv z věcného břemene) ani si dělat názor v čí prospěch by mělo být zapsáno; nepřisvědčil stěžovateli v námitce tvrzeného formalistického a izolovaného přístupu žalovaného, neboť stávající stav je důsledkem vymezení působnosti mezi katastrálním úřadem a soudem rozhodujícím v občanském soudním řízení. Krajský soud nepřisvědčil stěžovateli ani v námitkách stran procesních vad rozhodnutí žalovaného, konstatoval rovněž, že správní spis je veden zcela zákonně a v souladu se standardy vedení spisové dokumentace v obdobných typech řízení.

[4] Stěžovatel v kasační stížnosti výslovně uplatňuje důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tvrdí, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku. Uvádí, že údaje o jeho nemovitostech evidované v katastrálním operátu po obnově přepracováním nejsou v souladu s obsahem listiny uložené ve sbírce, neboť neobsahují zápis práv odpovídajících věcnému břemenu - služebnosti zřízené podle řádné a platné trhové smlouvy z 12. 11. 1930, dále namítá, že ve sbírce listin katastru nemovitostí není založena žádná listina prokazující zánik věcného břemene – služebnosti. Namítá, že se v dané věci nejedná o to, aby katastrální úřad rozhodl o existenci či rozsahu práva k dané nemovitosti, ale o to, aby v katastru nemovitostí bylo uvedeno to, co je v listinách. Z celého spisu a zjištěných skutečností dle stěžovatele vyplývá, že věcné břemeno je uvedeno ve smlouvě trhové a že bylo uvedeno v pozemkové knize, nebylo ničím doloženo, že by toto věcné břemeno zaniklo a na základě jakých skutečností. Stěžovatel poukazuje na to, že odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu obsahuje dle jeho názoru zmatečné a vzájemně si odporující úvahy, které činí toto rozhodnutí nepřezkoumatelným; soud na jedné straně tvrdí, že údaje ve sbírce listin katastru jsou rozporné a připouští tak, že k chybě došlo, a na druhé straně posuzuje nesprávně situaci, když tvrdí, že pokud by katastr chybu opravil dle požadavku stěžovatele, tak by rozhodoval o tom, co mu nepřísluší. Dále namítá, že soud na jedné straně říká, že trhová smlouva je v souboru listin a informací, a činí závěr, že soubor listin musí odpovídat obsahu katastru, a na druhé straně dále v odůvodnění soud uvádí, že údaje pozemkových knih se nepřejímaly, a nepovažuje je pro řízení za podstatné a rozhodující, tedy se nijak nevyrovnává s tím, že listina věcné břemeno obsahuje, ale katastr neobsahuje v souboru informací a listin žádnou listinu o tom, jak a kdy věcné břemeno zaniklo. Stěžovatel tvrdí, že je osobou oprávněnou z věcného břemene, požadoval opravu chyby v operátu a z obsahu spisu vyplývá, že k chybě došlo. Pokud soud uvádí, že dokonce i bez návrhu opraví katastrální úřad chyby, které vznikly zřejmým omylem při vedení a obnově katastru, pak se stěžovatel důvodně domnívá, že ze spisu jednoznačně vyplývá, že chyba zde vznikla, a je tedy oprávněn požadovat její opravu, resp. tuto opravu byl katastrální úřad povinen provést. Stěžovatel dále odkazuje na právní úpravu týkající se služebností obsaženou v občanském zákoníku z roku 1964, a dále na judikaturu Nejvyššího soudu. Stěžovatel z ní dovozuje, že věcné břemeno nemohlo zaniknout a mělo být vyznačeno již v notářském zápise - v dědictví po V. J., mělo být zkoumáno v tzv. druhé etapě a mělo být zapsáno v evidenci a má být vedeno i v obnoveném katastrálním operátu. K uvedenému krajský soud vůbec nepřihlížel, nevyrovnal se ani s tím, co je uvedeno v zásadách nové právní úpravy ohledně etap

evidence nemovitostí – v souvislosti s nimi není pravdou, jak tvrdí krajský soud v bodě 26, že katastrální úřad není oprávněn zjišťovat, zda právo z věcného břemene ještě existuje. Stěžovatel zdůrazňuje, že evidence pozemkových knih prokazovala daný právní vztah a ve smyslu tehdy platných předpisů nebylo prokázáno, že by došlo k zániku tohoto vztahu - věcného břemene; toto mělo být řádně zapsáno a katastrální úřad pochybil, pokud námitkám stěžovatele nevyhověl. Pokud krajský soud (bod 24) uvádí, v souvislosti s nepřenesením zápisu věcného břemene z pozemkové knihy do evidence nemovitostí, že se nemuselo jednat o omyl ve formě opomenutí, ale mohlo se jednat o výsledek šetření, kdy mohlo vyjít najevo, že příslušný zápis již nemá opodstatnění, a to právě na základě údajů obsažených v notářském zápise, stěžovatel uvádí, že se jedná pouze o hypotetické úvahy soudu, které nejsou podloženy žádnými důkazy, nemají oporu ve spise a ve skutečnostech v nich uvedených. Přesto krajský soud konstatoval, že rozhodnutí žalovaného má oporu ve spise a vychází z řádně zjištěného skutkového stavu věci. Stěžovatel naopak má za to, že odůvodnění napadeného rozsudku nevyhovuje požadavkům zákona; nelze zjistit, jakým způsobem soud postupoval při posuzování rozhodných skutečností. Dle stěžovatele krajský soud pochybil, pokud učinil právní závěr, že v daném případě se nejedná o chybu v katastrálním operátu, k jejímuž opravení by byl katastrální úřad oprávněn, resp. povinen. Stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu pro nezákonnost zrušil.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že zákon č. 22/1964 Sb., o evidenci nemovitostí, nikde nestanovil, že operát evidence nemovitostí je právním nástupcem pozemkového katastru. Podle § 4 odst. 1 prováděcí vyhlášky č. 23/1964 Sb. (účinné od 1. 4. 1964 do 31. 12. 1992) byly zápisy právních vztahů k nemovitostem prováděny postupně ve dvou etapách. V první etapě se do evidence nemovitostí zapisovaly běžné změny vlastnických vztahů, vlastnická práva nově vzniklá, jakož i jejich omezení (např. na základě pravomocných rozhodnutí soudů či státních notářství). Ve druhé etapě označované též jako tzv. komplexní zakládání evidence nemovitostí (KZEN), se pak zapisovaly právní vztahy v evidenci nemovitostí dosud nevyznačené, přičemž zápisů v dosavadních pozemkových knihách, železničních knihách, v jednotné evidenci půdy a v bývalém pozemkovém katastru bylo použito pouze podpůrně. V daném případě byly právní vztahy k pozemku parcelní čís. X zapsány do evidence nemovitostí v první etapě jejího zakládání na základě rozhodnutí Státního notářství v Havlíčkově Brodě ve věci dědictví po V. J. (nar. X) ze dne 20. 9. 1965, č. j. D 546/1965. To znamená, že rozhodující pro zápis do evidence byl obsah této listiny, nikoliv zápis na základě šetření právního vztahu evidovaného dosud v pozemkové knize. Byl-li tedy zápis práv k předmětnému pozemku do evidence nemovitostí proveden v první etapě, nebyl důvod, aby v daném případě proběhla i druhá etapa, tj. KZEN. V této souvislosti je třeba ještě poznamenat, že státní notářství, které dědictví projednávalo, se mělo v rozhodnutí o dědictví vyjádřit také k otázce, zda se má převzít z pozemkové knihy věcné břemeno, týkající se děděné nemovitosti. Tuto skutečnost ostatně zmínil i krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku. Protože v předmětném dědickém rozhodnutí nebyla služebnost vyplývající ze smlouvy trhové ze dne 12. 11. 1930 uvedena, do listu vlastnictví bylo pro vlastníka A. J. zapsáno vlastnictví k výše uvedenému pozemku bez namítaného věcného břemene. Dále žalovaný uvádí, že dnešní zápis údajů evidovaných v souboru popisných informací (na listu vlastnictví č. X) k pozemku parcelní čís. X vychází z listin (rozhodnutí Státního notářství v Kutné Hoře ve věci dědictví po J. S. ze dne 14. 9. 1977, č. j. D 402/77 a smlouvy darovací ze dne 2. 4. 1990, registrované pod č. j. Rl 1059/1990) předložených k zápisu do katastru

nemovitostí a uložených ve sbírce listin KÚ. V těchto smlouvách předmětné věcné břemeno rovněž není uvedeno. Žalovaný se ztotožnil s rozhodnutím KÚ, ve kterém neshledal důvody ke změně výsledků obnovy katastrálního operátu a požadavku stěžovatele, aby bylo vyznačeno právo k nemovitostem, které vyplývá ze smlouvy trhové ze dne 12. 11. 1930, nevyhověl, jelikož se nejednalo o chybu ve smyslu § 36 katastrálního zákona. Závěrem žalovaný konstatuje, že námitky stěžovatele jsou výrazem nepochopení evidenční role katastrálních úřadů, jakož i předchozích orgánů geodézie spravujících operát evidence nemovitostí. Naopak je třeba se zcela ztotožnit s právním názorem krajského soudu vycházejícím z kontinuální judikatury Nejvyššího správního soudu, že institut oprav chyb v katastrálním operátu není vhodným nástrojem pro nápravu tvrzené nesprávnosti. Stěžovatel sice uvádí, že na rozdíl od názoru soudu *„se v dané věci nejedná* o *to, aby kat. úřad rozhodl o existenci či rozsahu práva k dané nemovitosti, ale o to, aby v katastru nemovitostí bylo uvedeno to, co je uvedeno v listinách",* ale současně hned vzápětí argumentuje, že *„z celého spisu vyplývá, že nebylo ničím doloženo, že by předmětné věcné břemeno - služebnost mělo zaniknout, ani že by zaniklo* a *na základě čeho - jakých skutečností."* Správním orgánům na úseku katastru nemovitostí však nepřísluší posuzovat sporné právní otázky a de facto rozhodovat o tom, komu právo přísluší či nikoliv. Na základě výše uvedeného právního závěru žalovaný navrhuje, aby soud kasační stížnost v plném rozsahu zamítl.

[6] Osoba zúčastněná na řízení vyjádření ke kasační stížnosti nepodala.

[7] Nejvyšší správní soud po konstatování včasnosti kasační stížnosti, jakož i splnění ostatních podmínek řízení, přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu a z důvodů stěžovatelem uplatněných (§109 odst. 3 s. ř. s.), současně zkoumal, zda netrpí vadami, k nimž by byl povinen přihlížet z úřední povinnosti (§109 odst. 4 s. ř. s.).

[8] Kasační stížnost není důvodná.

[9] Zákon č. 256/2013 Sb., katastrální zákon v § 40 odst. 1 připouští tři způsoby obnovy katastrálního operátu; stanoví: „*Obnova katastrálního operátu je vyhotovení nového souboru geodetických informací a nového souboru popisných informací v elektronické podobě, které se provede a) novým mapováním, b) přepracováním souboru geodetických informací, nebo c) na podkladě pozemkových úprav.*“ V daném případě proběhla obnova katastrálního operátu přepracováním souboru geodetických informací.

[10] Zvláštní senát v usnesení ze dne 15. 6. 2005, č. j. Konf 90/2004 – 12, (publikován ve Sbírce NSS pod č. 695/2005 Sb.) konstatoval: „*Obnova katastrálního operátu je úkonem katastrálního úřadu, jehož cílem je jeho aktualizace buď po stránce obsahové (je-li skutečný průběh hranic v terénu jiný, než jak je zapsán ve stávajícím katastrálním operátu – ať už následkem technické nedokonalosti původní evidence, faktického vývoje či v důsledku provedených pozemkových úprav), nebo po stránce formální (převedením katastrální mapy z grafické formy do formy grafického počítačového souboru). Již z tohoto stručného popisu je zřejmé, že obnova katastrálního operátu je souborem úkonů evidenčního a technického rázu a že nesměřuje ke změně právních vztahů.*“ Z uvedeného je zjevné, že v rámci obnovy katastrálního operátu není katastrální úřad oprávněn jakkoliv rozhodovat o existenci či rozsahu vlastnického nebo jiného práva k dotčené nemovitosti (srov. též např. rozsudky NSS sp. zn. 9 As 10/2009 a sp. zn. 6 As 380/2017).

[11] Podle § 36 zákona č. 256/2013 Sb., na písemný návrh vlastníka nebo jiného oprávněného nebo i bez návrhu opraví katastrální úřad chybné údaje katastru, které vznikly: a) zřejmým omylem při vedení a obnově katastru, b) nepřesností při podrobném měření, zobrazení předmětu měření v katastrální mapě a při výpočtu výměr parcel, pokud byly překročeny mezní odchylky stanovené prováděcím právním předpisem. Jiné nesprávnosti obsažené v údajích katastru nemovitostí, na které nelze vztáhnout výše uvedené, nelze považovat za chyby podle katastrálního zákona. Prvotní otázkou je proto vždy posouzení samotné existence chyby, tj. zda se v konkrétním případě při zjištěných nesrovnalostech jedná skutečně o chybu, a teprve poté následuje určení, o kterou z výše uvedených chyb se jedná, a podle toho lze odvozovat možný způsob nápravy chyby jak po stránce věcné, tak i po stránce procesní.

[12] Tvrdí-li stěžovatel, že v jeho případě se jedná o chybu v katastrálním operátu, k jejímuž opravení byl katastrální úřad oprávněn, resp. povinen, nelze mu přisvědčit. Nejvyšší správní soud v tomto směru shledal odůvodnění krajského soudu přiléhavým a dostatečně odůvodněným; krajský soud vycházel z ustálené judikatury, byť se vztahující k předchozí právní úpravě (zejména § 8 zákona č. 344/1992 Sb., účinného do 31. 12. 2013). Institut „oprava chyb v katastrálním operátu" nepředstavuje novum v novém katastrálním zákoně z roku 2013; až na drobné změny byla právní úprava téměř doslovně převzata z katastrálního zákona č. 344/1992 Sb. Nový katastrální zákon však již nepřevzal úpravu obsaženou v § 8 odst. 2 zák. č. 344/1992 Sb., podle kterého katastrální úřad opravoval chybné údaje katastru vzniklé nesprávnostmi v listinách, podle nichž byly zapsány, na základě opravy listiny provedené tím, kdo listinu vyhotovil nebo kdo byl oprávněn opravu listiny provést. Zamezení provádění oprav v katastrálním operátu dle opravené listiny je odůvodněno zejména materiální publicitou katastru nemovitostí vyplývající ze zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a zároveň důsledným uplatňováním zásady priority při provádění zápisů práv do katastru nemovitostí. Pokud by podle listiny obsahující chybu byl v katastru nemovitostí proveden chybný zápis, potom samotné předložení opravené listiny k nápravě chyby v zápisu nestačí. V takovém případě by taková opravená listina musela být předložena k novému návrhu na zápis a katastrální úřad by musel posoudit splnění všech zákonných podmínek pro provedení odpovídajícího zápisu.

[13] Jak správně uvedl krajský soud, účelem opravy chyby v katastrálním operátu je odstraňování rozporů mezi jednotlivými částmi katastrálního operátu, nikoliv rozporu evidovaných údajů se skutečným stavem. Jedná se o případy, kdy údaje zapsané v katastru neodpovídají obsahu v operátu založených podkladů, na jejichž základě se takové údaje obsahem katastru staly. Jako příklad lze uvést případ, kdy na listu vlastnictví (resp. v souboru popisných informací) je vedena jiná výměra pozemku, než je velikost výměry vyplývající z geometrického určení pozemku obsaženého v souboru geodetických informací; dalším příkladem může být v souboru popisných informací provedený zápis právního vztahu v rozporu s obsahem ve sbírce listin založené listiny, která byla podkladem pro takový zápis.

[14] V projednávané věci stěžovatel požadoval vyznačení práva k nemovitostem, které vyplývá ze smlouvy trhové ze dne 12. 11. 1930 uzavřené mezi Nadací bývalého Tereziánského ústavu šlechtičen na hradě pražském a manžely V. a A. J., knihované v pozemkové knize; původní pozemek č. X (takto označený v trhové smlouvě) je nyní

veden v katastru nemovitostí pod parc. č. X v k. ú. H. Č. a vlastnické právo k němu je evidováno pro Ing. M. S. (osoba zúčastněná na řízení). Katastrální úřad návrhu stěžovatele nevyhověl, neboť dospěl k závěru, že nezjistil u pozemku č. X žádné chybné údaje, které by vznikly zřejmým omylem při vedení katastru. Katastrální úřad vycházel ze zápisů v pozemkové knize, operátu bývalého pozemkového katastru a operátu katastru nemovitostí. Zjistil, že v knihovní vložce číslo X v pozemkové knize k. ú. D. byl mimo jiné zapsán pozemek parc. č. X (rybník) ve vlastnictví V. J. a A. J. (každý ½), a to na základě trhové smlouvy ze dne 12. 11. 1930, dle které byla na pozemek parc. č. X vložena služebnost *„plného přístupu k rybníku, koupání, braní vody, plavení a napájení dobytka a plavení hus a kachen, praní prádla i pytlů, mytí vozů, bryček a to ve prospěch obyvatelů osady M. H.*." Dále je zde uvedeno: „*Vložka uzavřena. Spis na stát. not. V Havlíčkově Brodě D 546/65. Dne 20. 9. 1965.*"

[15] Na základě rozhodnutí Státního notářství v Havlíčkově Brodě ve věci úmrtí V. J., nabyla v roce 1965 dědictví na základě závěti jeho manželka, která se tak stala i vlastníkem pozemku parc. č. X. V rozhodnutí se mimo jiné uvádí, že žádné jiné závady (krom nedoplatku na zemědělské dani) se nepřevádějí. Na základě uvedeného rozhodnutí do evidence nemovitostí nebylo na list vlastnictví č. X (pro A. J.) žádné věcné břemeno vyznačeno. Na základě darovací smlouvy dne 22. 4. 1969 převedla jmenovaná nemovitosti na J. a A. S., rodiče Ing. M. S.; ani v rozhodnutí Státního notářství v Kutné Hoře ze dne 14. 9. 1977, ve věci dědictví po J. S., není věcné břemeno uvedeno.

[16] Nejvyšší správní soud konstatuje, že v případě stěžovatele byly právní vztahy k pozemku zapsány do evidence nemovitostí v první etapě jejího zakládání na základě rozhodnutí státního notářství ve věci dědictví po V. J. v roce 1965; to znamená, že rozhodující pro zápis do evidence byl obsah této listiny, nikoli vztah evidovaný v pozemkové knize, jak se domnívá stěžovatel. Protože v tomto rozhodnutí nebyla služebnost vyplývající z trhové smlouvy uvedena, do listu vlastnictví č. X pro vlastníka A. J. nebylo věcné břemeno vyznačeno; tato skutečnost poté byla určující pro následné (ne)evidování tohoto práva v katastru nemovitostí. Jinými slovy, nově vzniklé vlastnické právo se do evidence nemovitostí pro paní A. J. zapsalo na základě rozhodnutí o dědickém řízení, nikoli na základě zápisů provedených v pozemkové knize. Je pravdou, že o důvodech, proč se tak stalo, lze pouze spekulovat, nicméně na věci to nic nemění a tyto okolnosti nemohou být předmětem tohoto řízení.

[17] Nejvyšší správní soud se zcela ztotožňuje se závěrem krajského soudu, k němuž dospěl na základě podrobného popisu právní úpravy a průběhu první a druhé etapy evidování právních vztahů k nemovitostem, totiž, že nově založená evidence právních vztahů nebyla pokračováním pozemkové knihy; katastr nemovitostí tudíž není přímým nástupcem pozemkových evidencí vedených na našem území před 1. 4. 1964. Zakládání evidence nemovitostí upravovala vyhláška Ústřední správy geodézie a kartografie č. 23/1964 Sb., kterou se prováděl již zmíněný zákon č. 22/1964 Sb., o evidenci nemovitostí, avšak již bez přímé návaznosti na pozemkové knihy a pozemkový katastr. Zápisy právních vztahů v evidenci nemovitostí byly prováděny postupně ve dvou etapách; v první do roku 1966 byly dle § 4 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 23/1964 Sb. *„[zapisovány] v evidenci nemovitostí běžné změny vlastnických vztahů, vlastnická práva nově vzniklá, jakož i jejich omezení…*". Dle § 6 odst. 1 písm. a) a c) vyhlášky bylo omezení vlastnického práva (tedy i ve formě věcného břemene) zapisováno na základě mimo jiné rozhodnutí

státního notářství v dědickém řízení; státní notářství tedy dle § 102 zákona č. 95/1963 Sb., o státním notářství a o řízení před státním notářstvím, zasílalo orgánu geodézie své pravomocné rozhodnutí, kterým bylo skončeno dědické řízení, a zároveň orgánu geodézie sdělovalo, která omezení váznoucí na nemovitostech mají být v evidenci nemovitostí zapsána.

[18] Nejvyšší správní soud na základě přezkoumání napadeného rozsudku jakož i předloženého správního spisu dospěl k závěru, že současný zápis údajů o právních vztazích k dotčenému pozemku je v souladu s listinami, které byly podkladem k zápisu, nelze proto stěžovateli přisvědčit v tom, že údaje uvedené v katastru, resp. neexistence zápisu věcného břemene, jsou chybné a jako takové je byl katastrální úřad oprávněn, resp. povinen opravit. Krajský soud zcela přiléhavě uvedl, že s odstupem několika desítek let lze s ohledem na diskontinuitu zápisů věcných práv k nemovitostem (v rámci pozemkových knih a následně evidence nemovitostí) velice obtížně prokazovat existenci zřejmého omylu při vedení katastru, a poukázal na to, že způsob, jakým se stěžovatel domáhá nápravy tvrzené nesprávnosti, není vhodný a odkázal jej na možnost využití žaloby u soudu v občanském soudním řízení postupem dle § 80 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

[19] Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou. Krajský soud se podrobně zabýval veškerými žalobními námitkami stěžovatele, přezkoumatelným způsobem odůvodnil své úvahy, na základě nichž dospěl k právnímu závěru, při němž nikterak nevybočil z ustálené judikatury zdejšího soudu; jeho rozhodnutí má oporu ve spise a je v souladu se zákonem. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[20] O nákladech řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 a 5 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný, který by měl proti neúspěšnému stěžovateli právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady nad rámec běžné správní činnosti nevynaložil, proto mu soud náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal. Osoba zúčastněná na řízení má právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil; v daném případě se tak nestalo, proto soud rozhodl, že osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. prosince 2018

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu